

Anul 29 No. 9680

TRINACO
MAGAZIN DE CALITATE PENTRU
CĂLĂRII FLANIEI

ini

DIMINEATA

Vineri 9 Decembrie 1933

Publicată în 1904 de CONST. MILLE

Lei 3

București, Mille (Sărindar) 5-7-8

TELEFON: Centrala telefonică 2.649 Adresa 2.642
Provincia 3.811; Străzimea 3.013

Scăderile în învățământ

În conferințele pe care d. dr. C. Angelescu, ministrul de Instrucțiune, le-a avut în după amiaza zilei de luni cu directorii și directorii de școli secundare din Capitală, s-au dat la iveală stări de lucruri, care arată lipsuri și scăderi aproape alarmante în mersul, precum și în învățământul școlilor din această categorie.

Cauzele sunt de două feluri, unele comune tuturor gradelor de învățământ, iar altele speciale învățământului secundar.

Printre cauzele din prima categorie, citim pe acele care au o influență pe cât de rea, pe altele de hotărâre: prea desele schimbări în legiuirile școlare și în programele de studii, proasta salarizare a corpului didactic și neplata la timp a salariilor, așa redusă cum erau, pervertirea mijloajelor și judecării tineretului școlar și aliterarea lui de la cenzura constituită primă și ultima sa datorie: învățarea de carte. La aceste cauze, care, precum am spus, au atras și mulțiplicat toate categoriile de învățământ, trebuie adăugat și faptul că în loc de o alinație și înțelegere politică școlară, călăuzită exclusiv din nevoile reale ale învățământului, s-a făcut politicianism școlar de cea mai urâtă speță.

Urmările acestor rele le vedem în lipsa de pregătire a tineretului școlar, în lipsa de dragoste și de entuziasm din partea școlii pentru carte și învățare, în chiar lipsa de porție vădită spre rețea sau puterea născută dintr-unul.

Între cauzele speciale de învățământ secundar, arată învățământul are de luptă cu greutăți ce-l sunt proprii.

Așa, potrivit unei dispoziții a cărei aplicare l-a dovedit cu unputiță, salarizarea personalului

CONFUZIE

D. Litvinov la Roma și Berlin
Rusia sovietică și statele dictatoriale

D. Litvinov a părăsit Roma pentru a se întoarce în Berlin, în Rusia. Se poate vorbi de voiajul diplomatului rus în Italia și în Germania, ca de o adevărată călătorie triumfală. La Paris, în Washington, li s-au făcut primiri de seamă. Dar nici o oarecare de

ma stăruie a capitalismului de a depăși de la războiul mondial. În realitate, după cum am arătat de adinea ori, între Rusia sovietică, Italia fascistă și Germania hitleriană există, cu toate telurile deosebite, un mare interes comun. Toate aceste trei țări sunt nar-

fo o campus și o țară de a că-
de se poate spune că Litvinov
factor fără a lăsa lumea, nu-și
poate găsi echilibrul. Am fost stu-
cași atunci pentru aceasta, cu furie și
proclamați bolșevici. Dar e dat ca
toate inițiativele să scape demo-
cratiei și astfel d. Măsculin a fost

discuțiilor și deciziunilor. Dar se
autonomiză perfect diplomației
secrete, cum o preconizase d. Ma-
sculin și plăc d-lui Hitler. Căci
Litvinov a răspuns la întrebările gla-
riștilor, pe cari l-a primit la Roma,

Propaganda maghiară își face drum și la Paris

BUDAPEȘTA, 5. (Euro-papress). — Din Paris se anunță că în Camera franceză s'a format un grup de 80 de deputați, în scopul de a studia situația politică și economică a țărilor din Europa centrală.

Acest studiu urmează să se facă în feța locului și un grup de 40 de deputați francezi au și acceptat să înceapă această anchetă vizitând Budapeșta unde vor fi primiți și călăuziți de uniunea naționalistă maghiară, care conduce în Ungaria acți-

nea pentru revizuirea tra-
tatorilor de pace.

Rezultatele oficiale ale alegerilor din Spania

MADRID, 6 (Radio). — Rezultatele definitive și oficiale ale alegerilor generale sunt următoarele: dreapta obține 207 mandate; centrul obține 167, dintre cari 104 sunt locuri de radicali; stanga obține 99 mandate, dintre cari 50 revin socialiştilor.

Conflictul între Anglia și Irlanda

LONDRA, 5. (Radio). — D. Thomas, ministrul domeniilor, a făcut astăzi declarații în Camera Comunelor, cu privire, la sfârșitul știrii de către d. de Valera, în legătură cu descurajarea anterioară a d-lui Thomas, de la 14. Noiembrie.

D. de Valera a declarat că asociația statului liber cu Marea Brit-

in evidență — a continuat d. de Valera — că o prietenie grădnică nu poate fi atinsă pe baza relațiilor actuale. Guvernul statului liber crede a putea încheia din deciziunile luate la 14. Noiembrie, că și guvernul britanic își dă seama de rețea la care poate duce o asociație forțată și a decis să nu considere ca pe o cauză de război sau altfel de neînțelepciune, hotărârea pe care se putea lua în raportul irlandez, de a rupe relațiile cu Commonwealth.

Răspunzând la această telegramă, d. Thomas a declarat că guvernul britanic nu poate accepta afirmația că o prețuire durabilă nu poate fi atinsă de bază actualilor relații. El este de părere că nu poate răspunde la o chestiune basată pe această afirmație.

Guvernul irlandez nu poate crede că statul liber, nu se poate încheia o repunere finală a condițiilor sale, pentru a-l readuce în starea în care se face astăzi și în consecință nu se crede chemat să revizuiască în niciun fel deciziunile

ABONAMENTUL
Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Nr. de Duminică:
Pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deak Ferenc-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mailurile publice și Loc de-
schia costă fiecare șir 20 Bl.
Manuscrisul nu se în-
poartă.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

Ale cui sunt: Bosnia și Hertegovina?

Lumea din Ungaria și presa europeană au rămas, fără îndoială, foarte surprinse, văzând zilele acestea, comunitatea absolută de vederi, ce s'a manifestat de odată din partea ministrului de finanțe al Austriei și de către dl Lukács, ministrul nostru de finanțe. De unde se știa, în mod pozitiv, că relațiile între cele două părți ale monarhiei austro-ungare, în ceea ce privește chestiunile financiare comune, sânt foarte tulburi, opinia publică s'a pomenit acum, că cei doi miniștri au ajuns la o perfectă înțelegere. Dl Bilinski la Viena și dl Lukács la Budapesta s'au prezentat în sfârșit în aceeași zi înaintea camerelor fiecărei țări, cu același protect de lege, în care propun încuviințarea prolongirii privilegiului băncii austro-ungare pe un termen de 7 ani și iau măsuri pentru încasarea cotei părți în numerar. În același proiect de lege se mai iau dispoziții în privința prolongirii, pe același interval, a convenției referitoare la valuta curentă și se fac mici modificări în mai multe articole ale statului Băncii austro-ungare, modificări din care rezultă, că, într'un singur punct numai, Ungaria va fi impusă în mod necesar cu vre-o 200.000 mai mult, decât în deceniul precedent.

Acordul deplin, care există între cele două capacități financiare asupra acestui proiect de lege, în cele mai mici amănunte; liniștea cu care e primit la Viena și încrederea cu

care îl comentează presa guvernului maghiar, sunt o probă, că va fi votat de Corpurile legiuitoare și că pe calea aceasta, una din cele mai mari pedeci, ce stă în calea echilibrului economic și financiar al Monarhiei, va fi înlăturată, până la 1917, când această problemă urmează a se regla din nou.

Cât ne privește pe noi Români, cu toate că suntem mai ales acum porniți în potrive guvernului budapestan și nu putem să-i dăm încrederea și sprijinul nostru la legile sale, nu avem totuși vre-un int res special de a face vre-o opoziție crâncă la noilor măsuri, cari au să restabilească ordinea în stat și eșirea din aceste nesfârșite stări excepționale. Nu va proceda însă desigur, tot ca noi, opoziția maghiară, care după cum vedem din zările ei, a primit cu înversunare acest eveniment financiar și îl consideră ca o totală înfrângere a voinței maghiare.

E natural că legea va trece și opoziția, cu toată eventuala ei obstrucție și jălanie șovinistă de-alungul și de-lăsatul, se va pomeni în fața unui fapt împlinit și va trebui să se mângâie a-și relea conștiința pentru separarea finanței țării de la cea a Austriei, șapte ani, când se încheie și provizoratul în chestiunea atât de pătimasă a independenței vamale față de Austria.

Dar, ceea ce rămâne semnificativ în toată noua acțiune, este că ea în realitate nu se termină de loc cu un succes politic al Maghiarilor, ci cu o vădită înfrângere. Se vede, dacă în probleme de interes mai general, cum este cauza internă a naționalităților, li se trec Maghiarilor multe cu ve-

derea și li-se lasă încă această mângâiere, de a se întări pe socoteala noastră, li-se deoacă în schimb orice altă combinație de succese politice pozitive, fie de natură financiară și militară, fie în politica externă. Căci trebuie să se știe că la asemenea încheieri de învoielor financiare, își au cuvântul lor și împrejurări din afară, cari prea adeseori se împotrivesc exageratelor porniri de extensiune a Maghiarilor.

Și această este subiectul, la care voiam să revenim. Noul pact dintre Ungaria și Austria, dacă s'a încheiat, sau se va încheia în chip fericit, se face absolut în potrive voinței Maghiarilor. Ne-o spune aceasta în mod categoric, fără s'o afirmăm numai dela noi, presa germană, presa aliaților Monarhiei noastre, care desigur nu poate fi considerată ca o dușmană acestei țări, ci este condusă de considerații pur obiective. În această presă s'au putut citi feluritele informațiuni despre condițiile, pe cari Maghiarii le-au pus Austriacilor, pentru a face această învoială. Dar cea mai surprinzătoare știre desvâltoare este desigur afirmațiunea că partidele ungurești și o bună parte a guvernamentalilor au căutat, fără succes, să ceară ca preț al acordării privilegiului de bancă, nici mai mult nici mai puțin decât încorporarea sau reîncorporarea Bosniei și Hertegovinei la Ungaria.

De altfel iată descoperirile prețioase ale marelui organ »Münchener Nachrichten«, făcute sub titlul: »Ale cui sânt Bosnia și Hertegovina«.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Noembrie.

Sprijinit pe spata Noptii

A dat Frigul la hotar,

Cad scaldale 'n sânge rânduri

Frunzele de pe frăgar.

Cât ajung în larguri toate

Tremurâ de-acelaș dor:

Paseri, găze, patrupede

Au plecat spre țara lor.

Num'o mierlă nu mai pleacă

De pe-o ramură de corn,

Și-o rădașcă ce 'nghiețată

Strânge 'n brațe-un capricorn!

Blaj, 15 Nov.

T. Pădure.

Parabole chineze.

1. Fluturile.¹⁾

Eu, Tșuang-Tse, visam odată că sânt un fluture, care zboară din floare în floare, cu toate însușirile și scopurile unui fluture adevărat. Știam numai atât că sânt un fluture și nu am nimic omenesc în mine. Dar mă trezii de-odată: și lată-mă iară eu, în persoană, cu trup și cu suflet. Acum însă stau mereu la îndoială: fost-am eu mai înainte un om, care a visat că este un fluture, sau sânt acum un fluture, care visează că e om?...

2. Moartea bătrânului Lao Tse.

Când Lao-Tse muri, Tșiu-Șih se duse la dânsul, să-l bociască. El suspină de trei ori și se întoarce acasă. Iar un elev al său îl întreabă: »Fosta-i tu un bun amic al măiestrului răposat, sau n'ai fost?« »Am fost« răspunde Tșiu-Șih! »Ei bine, dacă l-ai fost prieten, nu ți se pare că nu ai fost destul de călduros în arătarea durerii tale pentru marele răposat?«

— »Da«, răspunde Tșiu Șih. »Adevărat că m'am dus să-l bociesc pe bătrînul, deoarece îl socoteam de om între oameni. Dar m'am convins că el n'a fost tocmai așa. Când am sosit la sicriul lui, am găsit alți bătrîni împrejmindu-l, cari se vâlcăreau în gura mare și călpa tineri îi

bociau ca pe o mamă. Ei bine, ca să ajungă răposatul la atîtă popularitate, trebuie să fi povăduit cuvinte foarte mari și trebuie să fi vărsat în viață lacrimi foarte multe. Iar lacrimile nu trebuie să fie vărsate, căci ele nu au alt rost în acest caz, decât să înmulțească emoțiile mulțimei. Pe vremuri aceste emoții inutile se numiau ademeniri vinovate. Răposatul frunză s'a născut, când îi s'a sorocit, el a murit, când zilele îi s'au sfârșit. Pentru ceice știu să înțeleagă rostul firesc al nașterii și al morții, nu există nici boce, nici jale. Pe vremuri se zicea despre moartea bătrînului, că Dumnezeu desleagă pe oameni, când vede că ei atâră în aer. Oxigenul se consumă, dar focul se perpetuiază și nu știm nimic ca focul să înceteze vre-odată«.

3. Duhul nostru și geniul vieții.

Duhul norilor, în trecerea sa prin spațiu, se întâlnește odată cu elementul vieții. Acesta se leagă încoace și încolo și își mângâia burta cu palma. Iar duhul nostru zice către dînsul: »Cine ești, omule, și ce cauți pe aici?«

— »Ia, umblu și eu hai hui de aici«, răspunde spiritul vieții.

— »Știi ce, aș vrea să-ți fac o întrebare«.

— »Ei aș!« răspunde acelaș spirit al vieții.

— »Iată« — continuă duhul norilor — »de când înrudită dîntre cer și pământ a încețat, cele patru elemente, vîntul, ploaia, lumina și întunerecul nu se mai pot suferi între ele și nici anutimpurile nu și mai au mersul regulat. Aș voi să amestec acum aceste elemente în așa fel, ca ele să hrănească pe toți muritorii deopotrivă. Cum aș putea s'o fac?«

¹⁾ Autorul acestor parabole, apărute de curînd în traducere germană, este poetul chinez Tșuang-Tse, care a trăit în veacul al treilea înainte de nașterea lui Cristos.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*